

Tisdagen den
31 januari 1978

Tisdagen den 31 januari

Kl. 15.00

---

*Om förslag till
riksdagen rörande
fritidsbåtar*

§ 1 Justerades protokollen för den 18, 19 och 20 innevarande månad.

§ 2 Om förslag till riksdagen rörande fritidsbåtar

Jordbruksministern ANDERS DAHLGREN erhöll ordet för att besvara Ulla Ekelunds (c) den 12 januari anmälda fråga, 1977/78:250, och anförde:

Herr talman! Ulla Ekelund har frågat mig när jag avser att presentera ett förslag med anledning av de utredningar som har gjorts beträffande fritidsbåtar.

Fritidsbåtsutredningen föreslog år 1974 att samtliga motor- och segelbåtar skulle registreras. Registreringens tekniska utformning har därefter utretts vidare. Utredningen om registrering av fritidsbåtar har under år 1977 framlagt olika alternativ för hur en registrering skulle kunna gå till. Remissutfallet – vilket förelåg under november månad i fjol – är inte entydigt. Frågan om registrering av fritidsbåtar är fortfarande av så komplicerad art att en ytterligare beredning krävs inom departementet. Först när slutligt ställningstagande gjorts i registreringsfrågan kan förslag med anledning av de övriga åtgärder fritidsbåtsutredningen föreslog läggas fram. Det är en strävan att kunna förelägga riksdagen ett samlat förslag under 1978.

ULLA EKELUND (c):

Herr talman! Jag tackar jordbruksministern för svaret.

Först tar jag fasta på den sista meningen, där det står att ett samlat förslag avses förelägga under innevarande år.

Som jag framhållit i min fråga har antalet fritidsbåtar, inte minst stora båtar, ökat med ca 40 000 per år under de senaste åren. Detta gör självfallet att påfrestningarna på miljön växer. Framför allt får vissa kommuner stora kostnader för småbåtshamnar, uppställningsplatser och servicehus, kostnader som kommunerna endast till mycket liten del kan kompensera sig för genom platsavgift i hamnarna.

Samtidigt ger fritidsbåtarna naturligt nog en mycket fin sysselsättning, men det gör också ett fritidshus. Vilket man väljer, om man kan välja, beror väl främst på intresse. Väljer man ett fritidshus, får man förutom anslutningsavgift för el och vatten betala sophämtning och fastighetskatt. När det gäller båten klarar man sig kanske undan med en ganska ringa hamnavgift. För låneräntor har man avdragsrätt vare sig det gäller fritidshus eller båtar.

Jag tycker att förmåner och avgifter divergerar för mycket mellan markfasta och "flytande fritidshus", inte minst med hänsyn till kommu-

*Om villkoren för
donation av jord-
bruksfastighet till
allmännyttigt ända-
mål*

nernas utgifter.

Det är min förhoppning att man i departementets kommande förslag också tar hänsyn till de här synpunkterna.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 3 Om villkoren för donation av jordbruksfastighet till allmännyttigt ändamål

Jordbruksministern ANDERS DAHLGREN erhöll ordet för att besvara *Knut Wachtmeisters* (m) den 13 januari anmälda fråga, 1977/78:251, och anförde:

Herr talman! Knut Wachtmeister har frågat mig om jag anser att vad som stadgas i bestämmelserna om jordbrukets rationalisering skall få hindra en från allmän synpunkt värdefull donation till allmännyttigt ändamål, även om det ej kan påvisas att intressemotsättning föreligger mellan å ena sidan en donations förändring i ägandeförhållandet och å andra sidan rationaliseringssträvandet.

Enligt jordförvärvslagen får fast egendom som är taxerad som jordbruksfastighet inte förvärvas exempelvis genom gåva utan tillstånd av lantbruksnämnd. Undantagna från skyldighet att söka tillstånd är dock bl. a. stat och kommun. I lagen anges olika fall då förvärvstillstånd får vägras. Bl. a. får så ske när egendomen i fråga bör tas i anspråk för att underlätta jordbrukets rationalisering. Detta gäller även vid donationer för allmännyttiga ändamål. Behöver egendomen inte tas i anspråk för jordbrukets eller skogsbrukets rationalisering skall tillstånd lämnas om lagens bestämmelser i övrigt är uppfyllda.

Om donation står i samklang med rationaliseringsintresset föreligger självfallet inget hinder från rationaliseringssynpunkt för att lämna förvärvstillstånd.

KNUT WACHTMEISTER (m):

Herr talman! Jag ber att få tacka jordbruksministern för svaret på min fråga. Svenskt jordbruk skulle inte ha nått sin erkänt höga avkastningsnivå utan en framsynt forsknings- och försöksverksamhet.

De senaste årens miljödebatter har på ett helt annat sätt än tidigare för jordbrukets del ökat kravet på studium av de långsiktiga effekterna av användningen av handelsgödsel och kemiska bekämpningsmedel. Det är exempelvis mycket betydelsefullt att belysa de långsiktiga verkningarna av vanlig jordbruksdrift i jämförelse med den som bedrivs efter s. k. naturenliga metoder, dvs. utan tillförsel av handelsgödsel och kemiska preparat.

Det är självfallet att en sådan utvidgad verksamhet kräver tillgång till lämplig mark. Man är också enig om att genom rationaliseringsåtgärder av skilda slag skapa lämpliga brukningsenheter som leder till en billig, effektiv jordbruksproduktion. Regler för hur en sådan rationalisering skall genom-

föras finns i jordförvärvslagen.

Som så många gånger förr står ofta två olika uppfattningar mot varandra, fast båda syftar till samma mål, nämligen ett effektivare jordbruk. Enligt min uppfattning måste man se till det övergripande resultatet och prioritera ett värdefullt forskningsprojekt framför en betydligt mindre vinst som uppstår vid begränsade rationaliseringsåtgärder. Dessutom vittnar en donation nästan alltid om en generös och positiv inställning från den givande partens sida, och det borde vara självklart att man i största möjliga utsträckning försöker tillmötesgå en sådan donations syfte.

Jordbruksministerns svar var ju ganska allmänt hållet, och jag hade väl inte väntat mig något annat. Den sista meningen, "Om en donation står i samklang med rationaliseringsintresset föreligger självfallet inget hinder från rationaliseringssynpunkt för att lämna förvärvstillstånd", ger mig dock hopp om att jordbruksministern kan tänkas dela den uppfattning som tagit sig uttryck i mitt inlägg i den här debatten.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 4 Om åtgärder för att förhindra minskning av den inhemska livsmedelsproduktionen

Jordbruksministern ANDERS DAHLGREN erhöll ordet för att besvara Rolf Hagels (apk) den 19 januari anmälda fråga, 1977/78:256, och anförde:

Herr talman! Rolf Hagel har frågat mig om regeringen avser att vidta åtgärder för att förhindra att företag och koncerner stryper livsmedelsproduktionen i Sverige.

I frågan tas upp problematiken med de multinationella företagen. I andra sammanhang har i riksdagen från regeringen framhållits behovet av kontroll över dessa företag och att en stark, löpande bevakning upprätthålls. Detta gäller naturligtvis också företagen på livsmedelsområdet.

Rolf Hagel nämner särskilt den svenska odlingen av broccoli. Jag vill nämna att på broccoli finns ett tullskydd som uppgår till 40 kr. per 100 kg. Frågan om gränsskydd och andra åtgärder för den svenska trädgårdsodlingen övervägs f. n. av trädgårdsnäringsutredningen. Utredningen skall komma med förslag före sommaren 1978.

ROLF HAGEL (apk)

Herr talman! Jag ber att få tacka jordbruksministern för svaret på min fråga. Av detta kan jag skönja att också regeringen är medveten om problemen och hyser betänkligheter mot utvecklingen när det gäller de multinationella företagens intrång i vårt land.

Livsmedelsbranschen har i dag i stort sett köpts upp av stora multinationella företag. I det här fallet är det Nestlékoncernen som har köpt upp Findus. Man har tidigare flyttat odlingen av brysselkål från vårt land. Man har flyttat odlingen av bär. Nu flyttar man också odlingen av broccoli.

Jordbruksministern anför att det kommer att tillsättas en utredning, och

Nr 67

Tisdagen den
31 januari 1978

---

*Om åtgärder för
att förhindra
minskning av den
inhemska livsme-
delsproduktionen*

*Om åtgärder för
att förhindra
minskning av den
inhemska livsme-
delsproduktionen*

det skall man väl i och för sig hälsa med tillfredsställelse, för det tyder på att regeringen har uppmärksammat problemen. Men faktum kvarstår att allt större del av vad t. o. m. en lekman betraktar som den bördiga delen av Sveriges jord i princip läggs för fåfot.

Odlingsarealer har byggts upp i Skåne, och de kommer nu att stå obrukade därför att det för Nestlékoncernen anses vara billigare att inköpa produkterna i Californien, produkter som framställs billigare därför att koncernen – det är odiskutabelt – hänsynslöst utnyttjar bl. a. mexikansk arbetskraft för rena svältlöner.

Flera kommuner har i detta sammanhang uppmanat till inköpsblockad av kaliforniska produkter.

Jag tycker, uppriktigt sagt, att det är litet orkeslöst av regeringen att inte vidta skyndsamma och effektiva åtgärder för att förhindra att allt större delar av landets jordbruksproduktion förläggs utanför våra gränser. Det betyder inte att jag inte väntar på den nämnda utredningen och hoppas att den skall ge resultat som innebär att vi även i framtiden kan odla åtminstone en del av vår föda i vårt eget land.

Jordbruksministern ANDERS DAHLGREN:

Herr talman! Broccoli tillhör, Rolf Hagel, de frilandsprodukter som odlas i mycket liten omfattning i vårt land. Den totala frilandsarealen i Sverige uppgår till över 11 000 hektar. Broccoli odlas endast på 94 hektar av denna yta. Jag tycker därför att Rolf Hagel drar väl långtgående slutsatser i sitt anförande.

I sak håller jag emellertid med Rolf Hagel om att detta är en viktig fråga för trädgårdsnäringen som helhet. Det är därför som trädgårdsnäringsutredningen arbetar – jag vill påstå arbetar för högtryck. Avsikten är att utredningen skall vara klar före sommaren, och förhoppningsvis blir det möjligt att förelägga riksdagen en proposition till hösten. Då kommer det att finnas anledning att återkomma till den här diskussionen, om Rolf Hagel vid det tillfället inte skulle vara nöjd.

ROLF HAGEL (apk):

Herr talman! Jag är helt medveten om att broccoli inte tillhör de stora produkterna som vi framställer i vårt land. Men jag sade också i mitt inlägg att det handlar inte bara om broccoli, utan broccoli är bara en del i den kedja av produkter som har flyttats utanför landets gränser. Jag nämnde denna grönsak i det här sammanhanget eftersom Findus åtgärder har väckt uppmärksamhet.

Det finns också en annan sida som egentligen är lika viktig, nämligen frågan om kontrollen av de livsmedelsprodukter som vi skall tillgodogöra oss. Specialister på området har uttalat att kontrollen kommer att bli betydligt svårare och att det finns risk för att vi kommer att få hit födoämnen som har drivits hårt med hjälp av konstämnen som vi inte är intresserade av och som inte förekommer i vårt eget land.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 5 Om behandlingen av ansökningar om statsbidrag till vissa miljövårdande åtgärder

Nr 67

Tisdagen den
31 januari 1978

Jordbruksministern ANDERS DAHLGREN erhöll ordet för att besvara Stig Josefsons (c) den 19 januari anmälda fråga, 1977/78:257, och anförde:

Herr talman! Stig Josefson har frågat mig, om ansökningar om statsbidrag till miljövårdande åtgärder inom jordbruks- och trädgårdsföretag, som inkommit till lantbruksnämnderna före den 1 juli 1978 men inte avgjorts, kommer att behandlas enligt nu gällande regler och om bidrag således kommer att kunna utgå.

Jordbruks- och trädgårdsföretag kan erhålla statsbidrag med 25 % av godkänd kostnad för vatten- och luftvårdande samt bullerreducerande åtgärder. Villkor för stöd är bl. a. att hälsovårdsnämnd, länsstyrelse eller annan behörig myndighet funnit åtgärden nödvändig från miljövårdssynpunkt.

Riksdagen beslöt vid 1976/77 års riksmöte att förlänga stödet med ett år, dvs. till utgången av budgetåret 1977/78. Handläggningstiden för ansökningar om stöd varierar från en till flera månader beroende på lantbruksnämndernas arbetsbelastning och på hur omfattande utredningar som krävs. Redan nu kan förutses att många ansökningar inte kommer att hinna prövas före halvårsskiftet. Alla ansökningar som kommit in till lantbruksnämnderna före utgången av juni 1978 kommer att prövas enligt nu gällande regler även i de fall då beslut inte hinner fattas före denna tidpunkt.

STIG JOSEFSON (c):

Herr talman! Jag tackar jordbruksministern för svaret på min fråga. Det är värdefullt att här ha fått en bekräftelse på att ansökningar som kommit in före den 1 juli kommer att behandlas enligt nu gällande bestämmelser.

Anledningen till min fråga var den oro som uppstod när det i budgetpropositionen meddelades att bidrag inte skulle utgå under kommande budgetår. Oro och ovisshet uppstod både bland berörda företagare och i lantbruksnämnderna. Frågan som ställdes var hur sådana ansökningar skulle behandlas som inkommit i tid men inte avgjorts. Vid samtal med lantbruksnämnderna har jag erfarit att det i vissa lantbruksnämnder redan vid årsskiftet fanns så många inkomna men ej behandlade ansökningar att de nära nog motsvarade hela det återstående beräknade bidragsbeloppet. Under januari har sedan nästan dagligen inkommit nya ansökningar. I den situationen är det angeläget att få veta hur man kommer att förfara med de ansökningar som inkommit före den 1 juli men inte avgjorts.

Jag tackar jordbruksministern för svaret och för det besked han har gett mig i sakfrågan.

Överläggningen var härmed slutad.

---

*Om behandlingen
av ansökningar
om statsbidrag till
vissa miljövårdande
åtgärder*

Tisdagen den
31 januari 1978

1977/78:105 om åtgärder för att upprätthålla sysselsättningen i Norrbotten

1977/78:112 om åtgärder för att främja sysselsättningen i Vindelådalen

*Meddelande om
interpellationssvar*

*Om åtgärder för
att främja syssel-
sättningen inom
Bollnäsregionen*

Industriministern NILS ÅSLING:

Herr talman! Jag får härmed meddela att interpellation nr 105 av Alf Lövenborg om åtgärder för att upprätthålla sysselsättningen i Norrbotten kommer att besvaras fredagen den 10 februari. Svaret har inte kunnat avlämnas tidigare på grund av utlandsresa.

Jag får också meddela att interpellation nr 112 av Rune Ångström om åtgärder för att främja sysselsättningen i Vindelådalen kommer att besvaras måndagen den 13 februari. Svaret har inte kunnat avlämnas i tid på grund av att interpellanten inte kunnat ta emot svaret vid en tidigare tidpunkt.

§ 7 Om åtgärder för att främja sysselsättningen inom Bollnäsregionen

Industriministern NILS ÅSLING erhöll ordet för att besvara *Stig Alftins* (s) den 16 december anmälda fråga, 1977/78:220, och anförde:

Herr talman! Stig Alftin har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att trygga sysselsättningen och förbättra sysselsättningsläget inom Bollnäsregionen.

Bollnäsregionen, som omfattar Bollnäs och Ovanåkers kommuner, kännetecknas av att en stor andel av sysselsättningen finns i jord- och skogsbruk. Andelen yrkesverksamma av den vuxna befolkningen är lägre än i stödområdet i övrigt. Utvecklingen av yrkesverksamheten för kvinnor har dock relativt sett varit mer positiv i Bollnäsregionen än i det övriga stödområdet. För regionen som helhet översteg arbetslösheten endast obetydligt den för riket genomsnittliga. Sedan hösten 1976 har det fattats beslut om statligt regionalpolitiskt stöd till företag i regionen på sammanlagt ca 18 milj. kr. 71 arbetstillfällen beräknas tillkomma med hjälp av detta stöd.

Bollnäsregionens problem bör kunna lösas med ordinära regional- och arbetsmarknadspolitiska medel. Regionalpolitiskt stöd kommer även i fortsättningen att kunna ges åt allvarligt menade projekt som kan skapa sysselsättning i regionen.

STIG ALFTIN (s):

Herr talman! Jag ber att få tacka industriministern för svaret på min fråga.

Redan i december, när jag aktualiserade denna fråga, var Gävleborgs län ett problemlän. 9 320 personer var i direkt behov av arbetsmarknadspolitiska åtgärder, och därtill hade 6 000 anställda jobben tryggade t. v. genom 25-kronan. 85 varsel berörde 2 000 anställda.

I Bollnäs arbetsmarknadsdistrikt, som även omfattar Edsbyn och Söderhamn, hade vi 2 501 arbetssökande. Av dessa var 1 083 kvarstående arbetslösa vid månadens slut – en ökning med 101 från föregående månad. I Bollnäs var ökningen 129. Antalet arbetssökande ungdomar från 24 år var 870 i distriktet, och antalet kvarstående arbetslösa ungdomar för omedelbar placering vid månadens slut var 378. Byggarbetslösheten ökade med 50 % på en månad i Bollnäs.

I min fråga har jag även velat fästa industriministerns uppmärksamhet på problem som inte enbart hänger samman med lågkonjunkturen. Jag tänker då på smygnedläggningarna som under lång tid pågått vid SJ, där man fortfarande centraliserar och avvecklar, vilket hittills inneburit att ca 1 000 arbetstillfällen försvunnit enbart i Bollnäs, en inlandskommun som därtill är dåligt industriellt utvecklad och i stort behov av flera arbetstillfällen.

I samband med Länsplanering 74 gjordes beräkningar som visade att Bollnäs kommun behövde ca 1 500 arbetstillfällen ytterligare för att komma i nivå med medeltalet av bättre lottade kommuner. Hur anser industriministern att vi skall klara detta?

Under den senaste tiden har Bollnäs drabbats av flera nedläggningar, bl. a. av bryggeriet med 15–20 anställda och av Larsson & Söners fabrik, som upphört efter en brand – där gällde det 25 anställda.

I min fråga har jag tagit upp Bollnäs Trävaru AB och dess sågverk i Holmo, som varslat 30 anställda. Tidigare har andra småsågar drabbats i regionen. Anser inte industriministern att det är en olycklig utveckling med alla dessa nedläggningar av småsågar, som slås ut på löpande band i glesbygderna? Orsakerna känner industriministern väl till från sitt eget län. Det är bl. a. den hårdnande konkurrensen med storbolagen och med skogsägarnas organisationer, som genom tillgång till egna skogar och stora ekonomiska resurser kan betala överbudspriser på de marginalkvantiteter av virke och den skogsråvara som dessa små köpsågverk är helt beroende av men inte kan klara ekonomiskt. Därför slås de ut.

Vi socialdemokrater i jordbruksutskottet motionerade under förra året för att få till stånd en viss länsplanering när det gäller leveranser av skogsråvara, som skulle tillgodose småsågarnas behov och därmed slå vakt om sysselsättningen i glesbygden. Jag vill fråga industriministern: Varför motsatte ni er detta? Borde det inte ha legat i linje med centerns krav på decentralisering?

Industriministern NILS ÅSLING:

Herr talman! Jag kan vitsorda att det finns problem i Bollnäsregionen, som i andra regioner här i landet. Men jag vill samtidigt hävda att det också finns positiva inslag i utvecklingen i Bollnäsregionen. Det finns företag med betydande utvecklingsmöjligheter. Den omständigheten att här sker nedläggningar av företag är beklaglig, men det väsentliga är ju att se till vilka möjligheter som finns att skapa nya sysselsättningstillfällen i stället. I varje fall inför ett normalt konjunkturläge bör Bollnäsregionen ha goda möjligheter. Jag tror att den regionala utvecklingsfond som startar också i detta län

*Om åtgärder för
att trygga fortsatt
verksamhet inom
tekoindustrin*

från den 1 juli i år kommer att vara av stor betydelse när det gäller att utveckla mindre företag och få till stånd ett nyföretagande.

Beträffande de mindre sågverkens råvarusituation ligger det i och för sig mycket i vad Stig Alftin sade om läget under 1975 och 1976. Men vi har ju noterat att det inte längre är samma prekära situation när det gäller råvaran, som är avgörande för småsågarnas utveckling. Det är snarare de företags-ekonomiska skälen som i dag utgör de allvarligaste problemen för de mindre sågverken, medan råvarusituationen har stabiliserats. Därför finns det väl också anledning att här notera att i ett normalt konjunkturläge skall det finnas goda utvecklingsmöjligheter för småsågarna.

STIG ALFTIN (s):

Herr talman! När det gäller SJ i Bollnäs har vi trots allt en verkstadsdel kvar. Men eftersom det under lång tid varit anställningsstopp, kopplat till s. k. naturlig avgång, vet vi från utredningar att verkstaden kommer att själv dö, om inte anställningsstoppet hävs och nya aktiviteter tillkommer. Konstruktiva förslag om detta har lagts fram vid en rad uppvaktningar och i motioner till detta riksmöte.

Men nu är det så att SJ åter har aktualiserat indragningar. Nu skall all stycke godshandling bort från järnvägen i Hälsingland för att föras över till transporter med bilar på våra vägar. I Bollnäs drabbar detta ett 15-tal anställda vid SJ.

Indirekt kan indragningen av stycke godshandlingen även komma att hota järnvägspostfunktionen för Hälsingland och Härjedalen, vilken ligger i Bollnäs. Då det enligt postverket skulle bli för dyrt att framdraga godståg enbart för postsidan, om stycke godshandlingen försvinner, har Statsanställdas förbund och postens fackliga organisationer uppvaktat bl. a. mig och framfört stor oro för att även ett 80-tal jobb vid posten i Bollnäs kan komma att försvinna genom centralisering till Gävle och Stockholm på ostkustbanan.

Det vore kanske inte så dumt om industriministern, som ändå tillhör ett parti som ofta framför tankegångar om decentralisering, toge ett samtal med sin regeringskollega i kommunikationsdepartementet. Det är min förhoppning att regeringen verkligen ingående skall diskutera dessa frågor som jag tagit upp och som berör framtiden och utvecklingen för många i Hälsingland.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 8 Om åtgärder för att trygga fortsatt verksamhet inom tekoindustrin

Industriministern NILS ÅSLING erhöll ordet för att besvara Tage Sundkvists (c) den 12 januari anmälda fråga, 1977/78:247, och anförde:

Herr talman! Tage Sundkvist har frågat mig vilka åtgärder jag är beredd att vidta utöver tidigare gjorda åtaganden inom tekobranschen för att trygga

fortsatt verksamhet i välutvecklade och moderna företag.

Ett omfattande åtgärdsprogram till stöd för tekoindustrin genomförs f. n. Enligt riksdagens beslut kan sålunda bl. a. särskilda strukturgarantier och andra industripolitiska stöd utgå. Därutöver har ett tillfälligt sysselsättningsstöd för äldre arbetskraft införts, och åtgärder för att bevara viss kapacitet som behövs för försörjningsberedskapen har satts in. För att motverka den nuvarande snabba produktionsnedgången inom trikå- och konfektionsindustrin strävar regeringen efter att få till stånd en mer effektiv importbegränsning gentemot lågprisländerna. Detta är särskilt önskvärt från försörjningsberedskapssynpunkt. En lägre ökningstakt för importen bör ge tekoföretagen en chans att vidta de åtgärder som behövs för att överleva på sikt.

Som jag tidigare har haft tillfälle att redovisa för riksdagen är de industripolitiska åtgärderna inriktade på att främja en omställning inom de utvecklingsbara delarna av tekoindustrin. Huvudsyftet med de särskilda strukturgarantierna är att förhindra att på sikt konkurrenskraftiga företag inom tekoindustrin slås ut under den nuvarande krisen. Garantierna bör möjliggöra för företagen att anpassa produktion och produktionsapparat till ändrade marknadsförhållanden på ett mera långsiktigt och kontrollerat sätt. Genom sin konstruktion skall de särskilda strukturgarantierna därvid stimulera till strukturella förändringar som kan höja effektiviteten. Intresset för denna stödform har visat sig mycket stort inom branschen. Förslag om förlängning och förstärkning av stödet under nästa budgetår har lagts fram för riksdagen i årets budgetproposition.

Jag bedömer att de nuvarande och de föreslagna åtgärderna för tekoindustrierna är en tillräcklig stimulans från samhällets sida för de mer livskraftiga företagen. Detta är dock en bedömning som hela tiden måste kunna omprövas. Regeringen följer därför utvecklingen inom branschen mycket noga. Jag är självfallet beredd att överväga ytterligare industripolitiska åtgärder, om så skulle visa sig nödvändigt.

TAGE SUNDKVIST (c):

Herr talman! Jag tackar industriministern för svaret på min fråga. När jag ställde frågan tog jag i motiveringen upp bekymren vid Strands konfektionsindustri i Katrineholm, och jag får med utgångspunkt i just det företags svårigheter säga att svaret inte är tillfredsställande.

Om de åtgärder som industriministern hänvisar till hade vidtagits för ett par tre år sedan skulle de ha varit tillfredsställande. Nu är man tyvärr för sent ute för att rädda sysselsättningen vid de goda företagen. Strands konfektionsfabrik, som har varslat om nedläggning under våren, kan inte på något sätt vara tacksam för lån till investeringar. Det är ett fullt modernt företag i fullt moderna lokaler med fullt modern maskinanläggning. De svårigheter som företaget drabbats av består i att man fått kämpa mot en hård och i vissa lägen också osund konkurrens. Från den synpunkten är det tacknämligt att industriministern nu säger att regeringen är beredd gå in för en effektivare importbegränsning. Den här besvärliga importen har tyvärr också delvis varit konstruerad från Sverige självt och den svenska tekoindustrin – ja, till och

Nr 67

Tisdagen den
31 januari 1978

---

*Om åtgärder för
att trygga fortsatt
verksamhet inom
tekoindustrin*

*Om åtgärder för
att trygga fortsatt
verksamhet inom
tekoindustrin*

med från den svenska Investeringsbanken, som har stött svenska företag som bedrivit import från andra länder och på det viset konkurrerat med de goda företag som vi har i Sverige.

Det här är någonting som man borde ha åtgärdat mycket tidigare. Jag själv och Tage Larfors från Katrineholm väckte en riksdagsmotion för exakt två år sedan om just de problem som då fanns – att man höll liv i dåliga företag, som inte ens producerade utan i stor utsträckning lade ut sin produktion på lågprisländerna som s. k. lönsömnad, vilket också är en form av import. Det är de här företeelserna som de goda företagen har haft att slåss emot, och det är det som har gjort det omöjligt för dem att överleva. Och detta gör att vi nu riskerar att få de dåliga företagen kvar under det att de goda läggs ned. Det är det dåliga resultatet som jag tycker att vi borde ha kunnat undvika – om man hade vidtagit åtgärder tidigare.

I slutet av sitt svar säger industriministern att han bedömer de nuvarande åtgärderna som tillräckliga. Det framgår väl klart av min framställning att jag inte gör det. Därför gläder jag mig åt att industriministern slutligen konstaterar att man kan ompröva besluten om åtgärder. Det är min förhoppning att industriministern också är beredd att göra det.

Industriministern NILS ÅSLING:

Herr talman! När jag säger att jag bedömer åtgärderna som tillräckliga avser jag alltså de industripolitiska åtgärderna. Jag är medveten om att vi, om vi skall gå vidare inom tekobranschen, som nu befinner sig i ett mycket besvärligt läge, måste vidta åtgärder som går utöver de industripolitiska, dvs. åtgärder som på ett eller annat sätt slår vakt om den svenska produktionen.

Jag kan utan vidare vitsorda, Tage Sundkvist, att utvecklingen under 1977 visade att nedgången i svensk produktion nu har gått så snabbt att det finns anledning att överväga åtgärder för att bromsa den, så att man inte hamnar i en sådan situation att vi får en otillfredsställande nivå från beredskapssynpunkt. Men därmed är man inne på de rent beredskapspolitiska åtgärderna och på handelspolitiska åtgärder. Alla här i kammaren torde vara medvetna om att det är ytterligt känsliga frågor i dag. Industripolitiskt är alltså de instrument som riksdagen beslutat om fullt tillfredsställande såvitt vi kan bedöma i dag. Det visar också utnyttjandet.

Tage Sundkvist säger att svensk tekoindustri också har medverkat till att öka importen. Det är riktigt, och det är ett beklagligt faktum, men jag tror att man framför allt måste konstatera att handeln har ett stort ansvar – och dessutom naturligtvis konsumenterna. Vill man behålla en svensk tekoindustri får man också värdesätta de produkter den industrin tillverkar.

Jag vill till sist beträffande situationen hos Strands säga: Strands har dock haft tillfälle att genom arbetsmarknadsverkets försorg räkna på en viss statlig produktion – tolv artiklar. Men vi har inte där mött det gensvar som vi trodde skulle finnas med tanke på företagets aktuella situation.

TAGE SUNDKVIST (c):

Herr talman! Helt kort vill jag säga att redan de i det första svaret från industriministern nämnda åtgärderna kanske kan anses tillräckliga på lång sikt. De skulle i varje fall ha varit tillräckliga eller åtminstone välgörande om de kommit tillräckligt tidigt. Att de inte gjorde det är i och för sig ingenting som jag skall lasta den nuvarande industriministern för. De här åtgärderna skulle egentligen ha vidtagits långt innan Nils G. Åsling blev industriminister. Jag säger att åtgärderna inte är tillräckliga när det gäller Strands, därför att de inte på något sätt gör det mera tilltalande för Strands att fortsätta sin verksamhet.

Om det är på det sättet att företaget har sagt nej till vissa beställningar, så är jag inte mannen att tala om varför. Jag vet dock att det i viss utsträckning berott på att det gällt en produktion som inte alls varit lämplig för Strands.

Industriministern NILS ÅSLING:

Herr talman! Det är möjligt att det är så som Tage Sundkvist säger. Vi skall inte här diskutera ett enskilt företags dispositioner. Men jag har med tanke på den något infekterade debatten kring Strands velat peka på att det inte bara förekommit talrika sammankomster mellan företagsledningen, facket och kommunen å ena sidan och industridepartementet och industriverket å den andra, utan det har också offererats direkta åtgärder för att klara företagets akuta svårigheter. Koncernen har offererats och mottagit både konsultbidrag och avskrivningslån. Sommaren 1977 beviljades ett IG-lån till koncernen, som företaget dock inte utnyttjat. Företaget har också en ansökan om ett strukturgarantilån liggande hos industriverket. Den kommer att bli föremål för behandling inom en eller annan vecka. Den myt som har odlats lokalt – Tage Sundkvist har inte medverkat till den, men jag har noterat den via pressen – att industridepartementet inte skulle ha varit engagerat i fallet Strands är helt felaktig.

När det gäller de generella problemen vill jag dessutom tala om att tekobranschrådet har ett sammanträde den 27 februari, där man kommer att ta upp hela problematiken med importen och den svenska industrins överlevnadsförmåga till närmare överläggning med branschens företrädare, med fackföreningsrörelsen och med övriga intressenter.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 9 Föredrogs och hänvisades

Proposition

1977/78:24 till försvarsutskottet

§ 10 Föredrogs och hänvisades

Motioner

1977/78:903–916 till konstitutionsutskottet

1977/78:917 till utbildningsutskottet

Nr 67

Tisdagen den
31 januari 1978

1977/78:918–925 till konstitutionsutskottet
1977/78:926–937 till finansutskottet
1977/78:938–979 till skatteutskottet
1977/78:980–985 till justitieutskottet
1977/78:986 och 987 till konstitutionsutskottet
1977/78:988–994 till justitieutskottet
1977/78:995–1007 till lagutskottet
1977/78:1008 till jordbruksutskottet
1977/78:1009–1012 till lagutskottet
1977/78:1013–1030 till utrikesutskottet
1977/78:1031–1048 till försvarsutskottet
1977/78:1049–1077 till socialförsäkringsutskottet
1977/78:1078–1115 till socialutskottet
1977/78:1116–1135 till kulturutskottet
1977/78:1136 till socialutskottet
1977/78:1137–1139 till kulturutskottet
1977/78:1140–1152 till utbildningsutskottet
1977/78:1153 till näringsutskottet
1977/78:1154–1194 till utbildningsutskottet
1977/78:1195 till socialutskottet
1977/78:1196–1199 till utbildningsutskottet
1977/78:1200–1256 till trafikutskottet
1977/78:1257–1282 till jordbruksutskottet
1977/78:1283–1317 till näringsutskottet
1977/78:1318–1327 till arbetsmarknadsutskottet
1977/78:1328 till konstitutionsutskottet
1977/78:1329–1358 till arbetsmarknadsutskottet
1977/78:1359–1385 till civilutskottet
1977/78:1386 till skatteutskottet
1977/78:1387 till finansutskottet
1977/78:1388 till kulturutskottet
1977/78:1389 till utbildningsutskottet
1977/78:1390 till kulturutskottet
1977/78:1391 till utbildningsutskottet
1977/78:1392 till kulturutskottet
1977/78:1393 till skatteutskottet
1977/78:1394 till jordbruksutskottet
1977/78:1395 till civilutskottet
1977/78:1396 till socialutskottet
1977/78:1397 till utbildningsutskottet
1977/78:1398 till trafikutskottet
1977/78:1399 till jordbruksutskottet
1977/78:1400 till civilutskottet
1977/78:1401 till jordbruksutskottet
1977/78:1402 till kulturutskottet
1977/78:1403 till jordbruksutskottet

1977/78:1404 till socialutskottet
1977/78:1405 till näringsutskottet
1977/78:1406 till trafikutskottet
1977/78:1407 till arbetsmarknadsutskottet
1977/78:1408 till utbildningsutskottet
1977/78:1409 till civilutskottet
1977/78:1410 till näringsutskottet
1977/78:1411 till civilutskottet
1977/78:1412 till lagutskottet
1977/78:1413–1425 till konstitutionsutskottet
1977/78:1426–1438 till finansutskottet
1977/78:1439–1461 till skatteutskottet
1977/78:1462–1469 till justitieutskottet
1977/78:1470–1479 till lagutskottet
1977/78:1480–1483 till utrikesutskottet
1977/78:1484–1490 till försvarsutskottet
1977/78:1491–1498 till socialförsäkringsutskottet
1977/78:1499–1514 till socialutskottet
1977/78:1515–1534 till kulturutskottet
1977/78:1535–1567 till utbildningsutskottet
1977/78:1568–1577 till trafikutskottet

§ 11 Återkallelse av motion

TALMANNEN:

I skrivelse denna dag till kammarkansliet har Torkel Lindahl återkallat den av honom väckta motionen 1977/78:1578 om ökat antal toaletter på järnvägsvagnar.

Jag har därför avskrivit denna motion.

Skrivelsen lades till handlingarna.

§ 12 Föredrogs och hänvisade

Motioner

1977/78:1579–1611 till trafikutskottet
1977/78:1612–1626 till jordbruksutskottet
1977/78:1627–1649 till näringsutskottet
1977/78:1650–1671 till arbetsmarknadsutskottet
1977/78:1672–1684 till civilutskottet
1977/78:1685 till skatteutskottet
1977/78:1686–1693 till civilutskottet
1977/78:1694 till socialutskottet
1977/78:1695 till arbetsmarknadsutskottet
1977/78:1696 till socialutskottet
1977/78:1697 och 1698 till utbildningsutskottet

1977/78:1699 till socialutskottet
 1977/78:1700 till utbildningsutskottet
 1977/78:1701 till näringsutskottet
 1977/78:1702 till jordbruksutskottet
 1977/78:1703 till arbetsmarknadsutskottet
 1977/78:1704 till jordbruksutskottet
 1977/78:1705 till trafikutskottet
 1977/78:1706 till näringsutskottet
 1977/78:1707 till utbildningsutskottet
 1977/78:1708 till arbetsmarknadsutskottet
 1977/78:1709 till socialutskottet
 1977/78:1710 till arbetsmarknadsutskottet
 1977/78:1711 till utbildningsutskottet
 1977/78:1712 och 1713 till arbetsmarknadsutskottet
 1977/78:1714 till trafikutskottet
 1977/78:1715 till civilutskottet
 1977/78:1716 till arbetsmarknadsutskottet
 1977/78:1717 till näringsutskottet
 1977/78:1718 till civilutskottet
 1977/78:1719 till skatteutskottet
 1977/78:1720 till näringsutskottet

§ 13 Föredrogs och bifölls

Interpellationsframställningar 1977/78:120 och 121

§ 14 Propositionen 1977/78:100 med förslag till statsbudget för budgetåret 1978/79 hänvisades till utskott enligt följande:

Statsbudget för budgetåret 1978/79	Finansutskottet
Bil. 1 Finansplanen	Finansutskottet
Bil. 2 Budgetförslaget	Finansutskottet
Bil. 3 För flera huvudtitlar gemensamma frågor	Arbetsmarknadsutskottet
med undantag för punkten 6	
Begränsning i myndigheternas rätt	
att meddela föreskrifter, anvis-	
ningar eller råd	Finansutskottet
Bil. 4 Kungl. hov- och slottsstaterna	Finansutskottet
Bil. 5 Justitiedepartementet	Justitieukskottet
med undantag för punkterna	
A 9 Datainspektionen	Konstitutionsutskottet
D 6 Centralnämnden för fastig-	
hetsdata	Civilutskottet

	G 4-5 Stöd till politiska partier – Vissa kostnader i anledning av allmänna val	Konstitutionsutskottet
	G 6 Bokföringsnämnden	Lagutskottet
Bil. 6	Utrikesdepartementet	Utrikesutskottet
Bil. 7	Försvarsdepartementet	Försvarsutskottet
Bil. 8	Socialdepartementet . . . . . med undantag för punkterna	Socialutskottet
	B 1-8 Allmän försäkring m. m. . .	Socialförsäkringsutskottet
	C 3 Bidrag till sjukförsäkringen för föräldraförsäkringen . . .	Socialförsäkringsutskottet
Bil. 9	Kommunikationsdepartementet . .	Trafikutskottet
Bil. 10	Ekonomidepartementet . . . . . med undantag för punkterna	Finansutskottet
	B 8-14 Avsättning till banktillsy- nens fond – Statens krigs- försäkringsnämnd m. m. . .	Näringsutskottet
	C 3 Nordiska investeringsban- ken	Näringsutskottet
Bil. 11	Budgetdepartementet . . . . . med undantag för punkterna	Finansutskottet
	B 10-12 Presstödsnämnden – Nämnden för samhällsin- formation: Tidningsut- givning	Konstitutionsutskottet
	B 13-19 Statens avtalsverk – Sta- tens förhandlingsråd	Arbetsmarknadsutskottet
	och	
	Litt. C Skatte- och kontrollvä- sen	Skatteutskottet
	samt punkterna	
	E 2-3 Bidrag till vissa interna- tionella byråer och organi- sationer m. m. – Bidrag till vissa handikappade ägare av motorfordon . . .	Skatteutskottet
	E 5-8 Stöd till dagspressen – Viss informationsverk- samhet	Konstitutionsutskottet
	E 9 Bidrag till vissa investe- ringar	Skatteutskottet
	E 10-19 Avlöningar till personal på indragingsstat m. m.	

		– Jämställdhet inom statsförvaltningen	Arbetsmarknadsutskottet
	V:4	Pressens lånefond	Konstitutionsutskottet
Bil. 12		Utbildningsdepartementet	Utbildningsutskottet
		med undantag för	
	Litt. B	Kulturändamål	Kulturutskottet
	Litt. F	Studiestöd m. m.	Socialförsäkringsutskottet
	Litt. G	Internationellt-kulturellt samarbete	Kulturutskottet
		samt punkterna	
	I:B 2	Televisions- och ljudradioanläggningar	Kulturutskottet
	II:13	Vissa byggnadsarbeten för Sveriges Radio	Kulturutskottet
	IV:5	Studiemedelsfonden	Socialförsäkringsutskottet
	V:5	Lån för investeringar i bokhandeln	Kulturutskottet
Bil. 13		Jordbruksdepartementet	Jordbruksutskottet
		med undantag för	
	Litt. I	Idrott	Kulturutskottet
Bil. 14		Handelsdepartementet	Näringsutskottet
		med undantag för	
		punkten A 6 Nordiska ministerrådets allmänna budget	Utrikesutskottet
	Litt. F	Ekonomiskt försvar	Försvarsutskottet
	Litt. G	Tullverket	Skatteutskottet
		samt punkterna	
	II:16	Vissa byggnadsarbeten vid tullverket	Skatteutskottet
	V:7	Lån till teko-, sko- och garveriindustrier	Försvarsutskottet
	V:9–10	Försörjningsberedskapslån – Skostrukturlån	Försvarsutskottet
	VIII	Fonden för beredskapslagring	Försvarsutskottet
	IX	Diverse kapitalfonder	Försvarsutskottet
Bil. 15		Arbetsmarknadsdepartementet	Arbetsmarknadsutskottet
		med undantag för punkterna	
	C 1–4	Arbetarskyddsstyrelsen – Statens arbetsklirik	Socialutskottet
Bil. 16		Bostadsdepartementet	Civilutskottet
Bil. 17		Industridepartementet	Näringsutskottet

	med undantag för Litt. C Regional utveckling	Arbetsmarknadsutskottet
	och punkten V:14 Regionalpolitiskt stöd: Lokaliseringslån	Arbetsmarknadsutskottet
Bil. 18	Kommundepartementet	Civilutskottet
	med undantag för Litt. C Kyrkliga ändamål	Kulturutskottet
Bil. 19	Oförutsedda utgifter	Finansutskottet
Bil. 20	Riksdagen och dess verk m. m.	Konstitutionsutskottet
	med undantag för punkterna D 1-5 Riksgäldskontoret	Finansutskottet
	D 7 Riksdagens revisorer och deras kansli	Finansutskottet
Bil. 21	Riksgäldsfonden	Finansutskottet
Bil. 22	Avskrivning av nya kapitalinveste- ringar	Finansutskottet
Bil. 23	Avskrivning av oreglerade kapital- medelsförluster	Finansutskottet
Bil. 24	Statens allmänna fastighetsfond	Finansutskottet
Bil. 25	Försvarets fastighetsfond	Försvarsutskottet
Bil. 26	Beredskapsbudget för totalförsva- ret	Försvarsutskottet

Propositionen 1977/78:101 med förslag om tilläggsbudget II till statsbud-
geten för budgetåret 1977/78 hänvisades till utskott enligt följande:

Bil. 1	Justitiedepartementet	Justitieukskottet
Bil. 2	Utrikesdepartementet	Utrikesutskottet
Bil. 3	Socialdepartementet	Socialutskottet
Bil. 4	Kommunikationsdepartementet	Trafikutskottet
Bil. 5	Budgetdepartementet punkten 1	Finansutskottet
	punkten 2	Skatteutskottet
Bil. 6	Utbildningsdepartementet	Utbildningsutskottet
Bil. 7	Jordbruksdepartementet	Jordbruksutskottet
Bil. 8	Handelsdepartementet punkten 1	Försvarsutskottet
	punkten 2	Näringsutskottet

Tisdagen den
31 januari 1978

Anmälan av interpellationer

Bil. 9	Arbetsmarknadsdepartementet med undantag för punkten 3	Arbetsmarknadsutskottet Socialutskottet
Bil. 10	Bostadsdepartementet	Civilutskottet
Bil. 11	Industridepartementet	Näringsutskottet
Bil. 12	Statens allmänna fastighetsfond. .	Finansutskottet

§ 15 Anmäldes och bordlades

Proposition

1977/78:86 med förslag till lag om vissa rörledningar, m. m.

§ 16 Anmäldes och bordlades

Redogörelser och förslag

1977/78:2 Riksdagens revisorers verksamhetsberättelse för år 1977

1977/78:7 Fullmäktiges i riksbanken förvaltningsberättelse för år 1977

1977/78:8 Fullmäktiges i riksgäldskontoret förvaltningsberättelse för år 1977

1977/78:12 Riksdagens revisorers förslag angående ändring av riksdagens revisorers verksamhet och organisation m. m.

§ 17 Anmäldes och bordlades

Motion

1977/78:1721 av *Hans Jönsson* och *Margit Sandéhn*

med anledning av propositionen 1977/78:85 om nytt statsbidrag till grundskolan m. m.

§ 18 Anmälan av interpellationer

Anmäldes och bordlades följande interpellationer som ingivits till kammarkansliet

den 25 januari

1977/78:122 av *Åke Wictorsson* (s) till bostadsministern om det statliga stödet till allmänna samlingslokaler:

Det statliga samlingslokalstödet omfattar även ett upprustningsbidrag, vilket inrättats för att möjliggöra upprustning av äldre lokaler, vilka erhållit stöd efter äldre författning eller som inte erhållit något som helst statligt samlingslokalstöd, så att de får en standard jämförbar med den som kan ges tillkommande samlingslokaler. Bidraget lämnas under en övergångstid, och ansökan skall göras före utgången av juni månad 1980. Ansökan som görs därefter upptas ej till prövning enligt 39 § i kungörelsen om statligt stöd till allmänna samlingslokaler (SFS 1976:794).

Inom de samlingslokaläggande riksorganisationerna finns i dag ett stort antal upprustningsärenden framme för behandling eller under förberedelse. Eftersom det till allra största delen är folkrörelserna som svarar för etableringen av allmänna samlingslokaler, finns hos de samlingslokaläggande riksorganisationerna en god kunskap om de samlade upprustningsbehoven. Sedan upprustningsbidraget infördes 1973 har antalet hos organisationerna anmälda ärenden kraftigt ökat. F. n. finns hos var och en av organisationerna anmälda ett icke ringa antal upprustningsärenden som på grund av medelsbrist icke kan bli föremål för beslut av bostadsstyrelsens samlingslokaldellegation.

Bara inom folketshusrörelsen redovisas upprustningsbehov för innevarande år på drygt 40 milj. kr., och inom bygdegårdsrörelsen uppskattas upprustningsbehoven för omkring 100 bygdegårdar till 30–40 milj. kr.

Inom organisationerna har från de lokala medlemmarna redovisats starka önskemål om en permanentning av stödformen. Starka skäl kan anföras för denna uppfattning. Det som f. n. emellertid vållar de största problemen är den knappa medelstillgången i förbindelse med riksdagens tidigare beslut om stödformens avveckling 1980. Eftersom kommunalt bidrag är en förutsättning för att statligt upprustningsbidrag skall beviljas, kommer samlingslokalägarnas ansökningar om kommunalt bidrag att kraftigt öka under den närmaste tvåårsperioden. Hos en del kommuner kan medel ha avsatts för ändamålet under 1978, men hos många kommuner torde medel finnas i endast mycket begränsad omfattning. Den f. n. starkt ansträngda kommunala ekonomin kan i icke få fall komma att innebära att samlingslokalägare, vilka i och för sig fyller alla krav för att få upprustningsbidrag till sina samlingslokaler, på grund av kommunens bristande resurser att bära den kommunala delen av upprustningskostnaden går miste om det statliga stödet, om inte stödformen permanentas eller förlängs ett antal år.

En förlängning av den tid då stödformen tillämpas bör beslutas redan våren 1978 med hänsyn till stödets samordning med kommunala beslut. I årets budgetproposition har statsrådet anmält att frågan om förlängning skall prövas i särskild ordning.

Med hänvisning till vad som anförts hemställs att till bostadsministern få rikta följande fråga:

Vill statsrådet inför riksdagen redovisa när ett förslag om förlängning av stödformen Upprustningsbidrag till allmänna samlingslokaler kan framläggas?

1977/78:123 av *Wivi-Anne Radesjö* (s) till industriministern om åtgärder för att rädda sysselsättningen i Surte:

Under hösten 1975 meddelade PLM:s ledning att driften vid Surte Glasbruk skulle avvecklas. Åtgärden var ett led i en strukturanpassning av den svenska flaskglasproduktionen, där enligt uppgift en överkapacitet förelåg. Detta vållade djup oro bland de anställda

Genom en interpellation hösten 1976 diskuterade jag dessa problem med

Tisdagen den
31 januari 1978

---

*Anmälan av inter-
pellationer*

statsrådet. Jag fick då beskedet att regeringen var beredd att använda de arbetsmarknads- och regionalpolitiska medel som står till buds för att underlätta för de anställda att erhålla annan sysselsättning. I nuläget finns 380 anställda i Surte.

PLM har i förhandlingar med facket den 4 januari 1978 meddelat om beslut att den 1 januari 1979 lägga ner den kvarvarande driften vid Surte Glasbruk. Den slutgiltiga avvecklingen av tillverkningen i Surte har i tidigare uttalanden kopplats samman med etablering av ersättningsindustri. Den 30 augusti 1977 hade företaget en genomgång med de fackliga organisationerna och hade då som utgångspunkt att ersättningsindustri skulle etableras. Vid förhandlingar sades också att många projekt och aktiviteter var i gång och att det fanns stora förutsättningar att lyckas med att skaffa ersättningsindustri till Surte. Företaget skulle hjälpa till på alla sätt med omskolning och med att skaffa arbete till dem som inte var intresserade av omskolning.

Nu har det visat sig betydligt svårare att få fram ersättningsindustri. Fackorganisationerna menar att PLM borde påbörjat sökandet efter ersättningsindustrier så att man vid nedläggningsbeslutet 1975 hade kunnat övergå från glastillverkning i Surte till annan industri. Vidare kräver fackorganisationerna att PLM i detta läge fortsätter att ta exportorder för att inte de anställda vid Surte skall ställas utan arbete tills ersättningsindustri anskaffats.

Eftersom detta är ortens bärande industri har nedläggningen skapat stora problem för Ale kommun. Kommunen har tidigare varit i kontakt med regeringen – både den socialdemokratiska regeringen och den nuvarande – och då blivit lovad allt stöd.

Mot bakgrund av det anförda vill jag ställa följande fråga till industriministern:

Vilka åtgärder avser regeringen i nuvarande läge att sätta in för att rädda sysselsättningen i Surte?

den 26 januari

1977/78:124 av *Ingegärd Frænkel* (fp) till kommunikationsministern om regeringens beslut i visst ärende rörande bemanning av fartyg:

Sverige har i många fall framstått som ett föregångsland när det gäller bl. a. arbetsmiljö, säkerhet för de anställda och skydd mot miljöförstöring.

Den svenska regeringen och en mängd svenska organisationer har under lång tid arbetat målmedvetet för att på sjöfartens område verka för en förbättrad sjösäkerhet till skydd för såväl de ombordanställda som för de ömtåliga vattenområden vari fartygen framförs. Som ett led i detta arbete kommer inom den internationella sjöfartsorganisationen IMCO:s ram att hållas en konferens i London sommaren 1978, som skall behandla ett förslag till konvention angående standard för utbildning och vakthållning.

Vidare har sedan 1973 pågått ett internationellt arbete med att utarbeta föreskrifter till skydd mot havsföroreningar.

Regeringen har vid upprepade tillfällen framhållit den betydelse som en

tillräcklig och kompetent bemanning på bryggan har för att skapa förutsättningar för en säker sjöfart.

Utredningen Utsjö har i sitt betänkande våren 1976 föreslagit vissa förbättringar av sjöbefälens utbildning. Förslaget har ännu inte lett till någon proposition. Med hänsyn till att befälsbemänningsutredningen lagt fram förslag till nya behörighetsbestämmelser är det önskvärt att betänkandet snarast sätts i kraft.

I varje fråga av betydelse för sjösäkerheten har helt naturligt eftersträvat en nordisk samordning och enighet.

Kommunikationsdepartementet har i ett den 22 december 1977 meddelat beslut om minimibesättning på M/S Bremön beslutat att en styrman i visst fall skall ersättas med en matros. Detta innebär förlängd arbetstid för styrmännen och att befälhavaren får gå vakt.

Nordiskt och även internationellt har befälhavaren i tillämpad praxis av sjösäkerhetsskäl inte tillåtits gå vakt på ett fartyg av Bremöns storlek vid gång i besvärliga farvatten med nedisningsrisk och andra faror, som råder särskilt vintertid. Det internationella motståndet mot att låta befälhavaren vara vaktindelad grundas på befälhavarens odelade ansvar för att säkerheten ombord upprätthålls under hela dygnet.

Mot bakgrund av det anförda vill jag fråga kommunikationsministern följande:

Vilka principer tillämpas vid handläggning av besvärsärenden rörande fastställande av minimibesättning av fartyg, och på vilket underlag grundar regeringen sina ställningstaganden?

Vilka är skälen till att en befattningshavare med viss utbildning av navigatorisk karaktär bedöms kunna ersättas med en person som saknar denna kompetens?

§ 19 Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

den 26 januari

1977/78:266 av Eivor Marklund (vpk) till arbetsmarknadsministern om åtgärder för att säkra sysselsättningen för byggnadsarbetare i Norrbotten:

Sysselsättningen för byggnadsarbetarna kommer enligt alla tillgängliga uppgifter att bli avsevärt lägre under vinterhalvåret 1977/78 än tidigare år. Orsaken till detta är i första hand det minskade bostadsbyggandet, som ligger på en nivå långt under 1970-talets första år. Det är det lägsta bostadsbyggandet under flera decennier. Byggnadsarbetarna skall på nytt utgöra konjunkturregulator i regeringens ekonomiska politik.

I de prognoser som presenteras från länsarbetsnämnderna visas att byggnadsarbetarna i Norrbotten drabbas särskilt hårt av regeringens ekono-

Nr 67

Tisdagen den
31 januari 1978

Meddelande om
frågor

miska politik. I Norrbottens län uppgår f. n. arbetslösheten till över 20 % för kassamedlemmarna inom Byggnadsarbetareförbundet jämfört med 7,5 % i övriga landet.

Mot denna bakgrund vill jag fråga arbetsmarknadsministern vilka speciella åtgärder han avser att vidta för att motverka denna ökande arbetslöshet och säkra en varaktig sysselsättning för byggnadsarbetarna i ett redan tidigare hårt drabbat län.

1977/78:267 av *Bertil Zachrisson* (s) till utbildningsministern om tidpunkt för förordnande av generaldirektör i skolöverstyrelsen:

Ett viktigt förnyelsearbete pågår inom skolan för att fördjupa det inre arbetet (SIA) och reformera läroplanerna. Viktiga förändringar förestår också inom vuxenutbildning och folkhögskola. Skolöverstyrelsens ledningsfunktion är därvid av vital betydelse. Tjänsten som generaldirektör i SÖ har nu stått obesatt i nära tre månader, och ytterligare dröjsmål förutspås.

Jag vill därför fråga utbildningsministern:

När avser regeringen att förordna generaldirektör i skolöverstyrelsen, och vilken är orsaken till det långa dröjsmålet?

den 27 januari

1977/78:268 av *Svante Lundkvist* (s) till arbetsmarknadsministern om åtgärder för att säkra driften vid Strands Konfektions AB i Katrineholm:

Strands Konfektions AB i Katrineholm med ca 300 anställda står inför ett omedelbart nedläggningshot. Företaget avser att fullfölja utfärdat varsel och därmed nedlägga driften i februari månad.

Med anledning härav vill jag ställa följande fråga till arbetsmarknadsministern:

Är arbetsmarknadsministern beredd att vidta sådana åtgärder att driften vid Strands fabrik kan upprätthållas så att företagets framtid kan bedömas inom ramen för en samlad plan för den svenska tekoindustrin?

1977/78:269 av *Gustav Lorentzon* (vpk) till industriministern om ersättningsindustri i Kramfors:

Den 22 oktober 1976 ställde jag följande fråga till industriministern: Överväger industriministern åtgärder för att få ersättningsindustri till Kramfors – med anledning av att SCA inom kort kommer att lägga ned en fabrik som sysselsätter närmare 350 personer?

I sitt svar den 11 november samma år förklarade industriministern bl. a.:

”Länsstyrelsen i Västernorrlands län och industridepartementet har sedan en tid tillbaka varit informerade om att SCA:s sulfittfabrik i Kramfors kommer att läggas ner. Flera olika åtgärder har vidtagits för att möta den uppkomna

situationen. Som redan framgått av ett pressmeddelande från industridepartementet kommer två nya industrier att etableras i Kramfors. Tillsammans beräknar dessa industrier kunna sysselsätta omkring 175 personer. Även ett annat industriprojekt kommer skyndsamt att utredas. Om även detta projekt kan genomföras skulle det innebära ett inte oväsentligt tillskott av ytterligare arbetstillfällen. Arbetet på att stärka sysselsättningen i Kramforsområdet kommer att fortsätta.”

Som bekant grundlurade SCA och Svenska Handelsbanken återigen Ådalen, regering, länsmyndigheter och kommunala myndigheter. Det blev ingen ersättningsindustri. De anställda blev avskedade av SCA, nu som så många gånger tidigare. Det blev heller inget av de löften om nya industrier som industriministern gav i riksdagen som svar på den fråga jag framställde.

Min fråga till industriministern i dag blir därför:

Vilka åtgärder överväger industriministern för att infria löftena om industrier till Kramfors, som industriministern gav i riksdagen den 11 november 1976?

den 30 januari

1977/78:270 av *Eva Hjelmström* (vpk) till utbildningsministern om utställningsersättning till konstnärer:

Våren 1976 fattade riksdagen beslut om utställningsersättning till konstnärer. Beslutet kom efter en femtonårig kamp från konstnärshåll. Äntligen skulle konstnärerna efter förhandling få ersättning för sitt arbete.

Sommaren 1976 tillsattes en förhandlare från statens sida. Denne hade emellertid inte tid att börja förhandla förrän ett år senare! Ännu – snart två år efter riksdagsbeslutet – har någon överenskommelse inte nåtts.

Med hänvisning till det anförda hemställer jag att till utbildningsministern få ställa följande fråga:

Vilka åtgärder avser utbildningsministern vidta för att riksdagens beslut om utställningsersättning förverkligas och konstnärernas arbete betraktas som en kulturell insats, som kommer allmänheten till del?

den 31 januari

1977/78:271 av *Sonja Fredgardh* (c) till utrikesministern om internationellt förbud mot atomdrivna satelliter:

Den nyligen inträffade olyckan med en störtande satellit har aktualiserat frågan om riskerna med atomdrivna satelliter. Enligt uppgift drivs flertalet av nu befintliga satelliter med solenergi. Dock finns även atomdrivna sådana. Explosioner har även tidigare inträffat.

Jag vill till utrikesministern ställa frågan, om hon är villig medverka till att Sverige i FN och annorstädes, där så är möjligt, aktualiserar frågan om internationellt förbud mot användandet av atomdrivna satelliter.

Nr 67

§ 20 Kammaren åtskildes kl. 15.43.

Tisdagen den
31 januari 1978

In fidem
BENGT TÖRNELL

/Solweig Gemert